

Київський міжнародний університет

Затверджено

Вченою радою

Київського міжнародного університету

Протокол №7 від 26 лютого 2018 року

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для абітурієнтів, які вступають на навчання
за другим (магістерським) рівнем
зі спеціальності 053 “Психологія”
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для абітурієнтів, які вступають на навчання
за другим (магістерським) рівнем
зі спеціальності 053 “Психологія”
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Загальна психологія

Становлення психології як науки, її предмет. Теоретичні школи в психології. Методи дослідження. Суспільно-історична природа психіки людини. Розвиток психіки (філогенез, онтогенез). Психічні процеси, стани та властивості. Відчуття, сприймання, увага, пам'ять, уява, мислення, мовлення, емоції. Поняття про особистість та діяльність. Психологічна структура особистості. Спрямованість, ціннісні орієнтири, потреби, мотиви діяльності. Почуття, інтелект, воля. Психічні етапи. Характер, темперамент, здібності. Особистість як суб'єкт діяльності

Практикум з психології

Відпрацювання конкретних методик дослідження психічних процесів. Методи дослідження особистостей відчуттів та сприймання (сенсомоторні реакції, пороги відчуттів, апперцепція у сприйманні, константність і т. ін). Методики дослідження уваги (об'єм, розподіл, переключення, стійкість), пам'яті, мислення та уяви. Методи дослідження особистостей (емоційно-вольова сфера, темперамент, здібності, інтелект).

Диференційна психологія

Індивідуальність людини, як проблема диференціальної психології, місце в системі психологічних наук. Психофізіологічні та психологічні методи дослідження індивідуально типологічних та статеві вікових особливостей. Генотип та середовище формування індивідуально-типологічних особливостей. Структура індивідуальності, її рівні. Формально динамічні та змістовні характеристики індивідуально-психологічних відмінностей.

Поняття, конституції людини. Статевий диморфізм та статевої відмінності в структурі психофізіологічних функцій. Статева диференціація психічних властивостей. Соматична типологія Кречмера, Шелдона. Типологія Рогінського-Маллиновського. Сучасні уявлення про властивості нервової системи. Спеціальні людські типи ВНД за І.П. Павловим. Темперамент, здібності.

Експериментальна психологія

Місце і значення в системі психологічних дисциплін. Традиційні методичні прийоми дослідження психіки. Конструктивна критика експериментальної інтроспекції.

Психологічна експериментальна лабораторія (прилади, апарати, установки). Правила техніки безпеки ознайомлення з обладнанням лабораторії. Наукові основи ефективності експериментального вивчення психіки. Зміст психологічного експерименту, його види, структура, способи реєстрації. Вимоги до обробки та оцінки експериментальних даних. Оформлення результатів експерименту.

Експериментальне дослідження, особливостей психічних явищ (сенсомоторні реакції, увага, відчуття, сприймання, пам'ять, мислення, уява, емоції та почуття).

Професійний відбір

Психологічні проблеми профорієнтації та профдобору. Робота психолога в конкретних групах, її напрямки: орієнтування, консультування. Індивідуальне профконсультування. Можливості та обмеження профконсультаційного прогнозу. Етапи організації та проведення роботи підбору кадрів та психологічні аспекти їх атестації. Методи профвідбору. Тести оцінки профпридатності. Методи оцінки ділових та морально-етичних якостей спеціалістів.

Психологічні передумови вивчення функціонування людини як суб'єкта трудової діяльності. Працездатність та її динаміка: методи діагностики і корекції. Психологічні аспекти лікарняно-трудової експертизи.

Психодіагностика

Психодіагностика як одна з основних форм практичного застосування професійних можливостей психолога шляхом використання випробувально-дослідницьких методів, зокрема, тестів та особистих опитувальників. Вимоги до психодіагностичної літератури та методичних матеріалів. Вимоги до психодіагностичних методик: стандартизація; надійність; валідність; точна регламентація. Однозначність формулювання мети, предмету та галузі застосування методики. Використання психодіагностичних методів з метою прогнозу успішності професійної діяльності, психологічної корекції, прийняття правових рішень і т. ін.

Психофізіологія

Проблема суб'єктивного відображення навколишнього світу. Суб'єктивна та об'єктивна фізіологія. Завдання психофізіології. Методи психофізіологічних досліджень.

Загальна сенсорна фізіологія. Основні розмірності відчуття. Спеціалізація органів чуття. Вимірювання інтенсивності відчуття. Пороги відчуттів. Основні загальні функції сенсорних систем та принципи обробки інформації. Аналізатори та їх основні функції.

Психофізіологія сприймання. Структурна основа сприймання. Концепція гностичних нейронів. Синхронізована електрична активність нейронів коди як можлива основа сприймання. Психофізіологічна характеристика окремих видів

сприймання. Психофізіологічні основи формування образу. Взаємодія сенсорних систем у сприйманні навколишнього світу.

Психологічна служба

Об'єкт, предмет та головні категорії психологічної служби. Її зародження, розвиток та історичне становлення, актуальні проблеми. Місце психологічної служби в системі гуманітарно-правової політики держави. Зв'язки психологічної служби з іншими соціальними установами та інститутами.

Права та обов'язки фахівців психологічної служби. Сучасний стан психологічної служби в Україні та за кордоном. Наукові передумови створення психологічної служби в Україні. Етичні засади діяльності практикуючого психолога. Психологічний відбір фахівців, їх професійно-важливі якості. Особистісна підготовка фахівців психологічної служби. Тенденції розвитку психологічної служби різних відомств (освіти, Збройних сил, МВС, МОЗ, захисту населення від наслідків ЧАЕС). Підготовка фахівців психологічної служби у державних та недержавних закладах освіти. Психічне здоров'я кандидата на психологічні спеціальності, його значення для ефективності функціонування психологічної служби. Регулятивні складові моделі особистості психолога-практика. Головні сфери діяльності психологічної служби (робота з дітьми та їх батьками, робота з підлітками та юнаками, робота з сім'ями, робота з дорослими людьми). Психологічна допомога населенню. Робота психологічної служби в системі. Методи роботи психологічної служби, їх класифікація. Групи методів: соціально-психологічні, політичні, економічні та ін. Відмінності методів роботи психологічної служби за способом впливу та за ступенем охоплення. Методи роботи в школі. Технології вирішення конкретної психологічної проблеми.

Психологія масової поведінки

Предмет, об'єкт, завдання та функції предмету. Теорії “маси”. Теорії “масового суспільства”. Масова свідомість. Маси. Загальні механізми стихійної поведінки. Основні суб'єкти стихійної поведінки. Психологія натовпу. Зібрана та незібрана публіка.

Основні форми стихійної поведінки. Масова паніка. Масова агресія. Зараження як механізм психології маси. Наслідування як наслідок зараження. Навіювання як наслідок зараження. Навіювання як механізм психології маси. Зараження як наслідок навіювання. Наслідування як механізм психології маси.

Умови та витоки виникнення чуток. Особливості циркуляції чуток. Протидія розповсюдження чуток. Психологія пліток. Користь чуток та пліток.

Система масової комунікації: комунікатор, аудиторія, комунікаційне сполучення. Засоби масової комунікації, зворотній зв'язок. Ефекти масової комунікації: “ореол”, “бумеранг”.

Психологія травмуючих ситуацій

Поняття психологічної ситуації. Особистість на життєвому шляху. Соціальна ситуація. Види та характеристики ситуацій. Поняття травматичного стресу. Кризовий стан – норма та відхилення. Критерії кризового стану. Поняття травмуючої ситуації, виникнення, перебіг. Різні підходи до розуміння травмуючої ситуації.

Ситуація соціального впливу та її аналіз. Ідентичність з оточуючим середовищем. Основні характеристики ситуацій. Відношення до простору. Переживання як одиниця особистості й середовища. Проблема класифікації процесів переживання. Побудова типології “життєвих світів”. Саморегуляція та психологічні потрясіння. Духовна криза. Бурхливі пошуки “Я”, проблеми духовних шукань.

Концепція стресу Г. Сельє. Поняття травматичного стресу. Діагностичні критерії посттравматичного розладу. Психологічні механізми виникнення посттравматичного стресу. Фактори ризику розвитку посттравматичного стресу. Методи роботи з посттравматичного стресу.

Основи психоаналізу

Основні гіпотези психоаналізу. Історія розвитку психоаналізу. Походження симптомів від психічних травм. Симптоми як символи згаданого. Психічний апарат. Несвідома душевна подія. Детермінованість психічної події. Психічна адаптація та дезадаптація. Феномен психічної енергії. Аналіз патогенних процесів. Психічна травма. “Патологічні концепти”. Топічна модель психічного апарату. Система несвідомого. Система передсвідомого. Система свідомого. Структурна теорія психічного апарату. Аналіз “Воно”. Аналіз “Я”. Аналіз “Над-Я”.

Первинне витіснення. Фіксація та “післявитіснене”. Витіснене та захист. Розвиток уявлень про витіснене та захист. Опір. Заперечення. Формування реакції. Зворотнє почуття. Придушення. Ідентифікація з агресором. Аскетизм. Інтелектуалізація. Регресія. Сублимація. Інтерпретація опору та функціонування захисних механізмів. Трансферний опір.

Використання сновидінь у психотерапії. Сновидіння як індикатор несвідомого конфлікту. Сновидіння як індикатор трансферу. Техніка використання снів на різних етапах психотерапії. Сновидіння – провісник закінчення лікування. Потреба повторення минулого. Трансфер у психодинамічній психотерапії. Види трансферу. Робота з трансфером. Трансфер як опір. Еротичний та агресивний трансфер. Погоджений та допоміжний вид контртрансферу. Аналіз видів контртрансферу. Потреба терапевта у власному психоаналізі та супервізії.

Загальна теорія помилкових дій. Формальна класифікація помилкових дій. Психоаналітичний погляд на дотепність та гумор. Загальна характеристика нарцисизму. Нарцисична система регуляції. Психоаналітична концепція мазохізму.

Основи психіатрії та неврології

Історико-аналітичні аспекти розвитку психіатрії, неврології та медичної психології як наукової галузі. Структура психіатричної та неврологічної допомоги. Завдання служби амбулаторного та госпітального типу. Галузеві профілі психіатрії (психіатрія, психотерапія, наркологія, сексологія, суїцидологія, медична психологія). Етіологія, патогенез та класифікація психічних захворювань. Принципи і методи терапії. Медична психологія у загальній структурі лікувального процесу.

Поняття симптому, синдрому, нозологічної форми захворювання. Класифікація та характеристика основних психопатологічних синдромів та видів психічних захворювань. Сприйняття: поняття, суттєвість; класифікація розладів (психосенсорні, ілюзії, галюцинації); основні клінічні синдроми. Мислення: поняття фізіологічних процесів; типові форми. Класифікація розладів мислення (за темпом, характером асоціації, адекватності асоціації, змістом). Інтелект: поняття, суттєвість. Класифікація розладів; вікові характеристики; засоби розвитку та корекції; методи дослідження. Розлади мови: типові характеристики. Основи терапевтичного підходу до лікування психічних та неврологічних хвороб.